

Günümüz Sanatında “Atık İnsan” Tanımları

Definitions of "Waste Human" in Contemporary Art

Dr. Öğretim Üyesi Fergana Kocadoru ÖZGÖR

ORCID: 0000-0002-2885-7917 ◆ Balıkesir Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Resim Bölümü ◆
fkocadoru@gmail.com

Özet

Bu çalışma, 21. Yüzyılda ortaya çıkan “Atık İnsan” veya “İskarta İnsan” kavramının günümüz sanatında ele alınışını araştırmaktadır. Gelir adaletsizliğinin ve ekonomik uçurumun gittikçe arttığı günümüz dünyasında atık insanların sayısı her geçen gün çoğalmaktadır. Atık insan kavramı çeşitlidir: Gözden düşmüş meslek sahipleri, göçmenler, bakıma muhtaçlar, tüketim yapmayanlar, işsizler, dış görünüş olarak toplumsal normlara uymayanlar olarak örnek verilebilir. Bu noktada günümüz sanatında atık insan kavramı, sanatçılar için bir sorunsal haline gelmiştir. Modern hayatın bir ürünü olan atık insan kavramının güncel sanatta ele alınışı oldukça geniştir. Kirli hava ve kötü bir ekolojik çevrede yaşayan, kimyasal atıklara ve hastalıklara çoğu zaman maruz kalan bu iskarta insanların bedenleri de standart beden tanımını değiştirmiş ve bu yeni beden tanımı güncel sanat işlerine yansımıştır. Bu çalışmada, atık insan kavramının ne anlama geldiği irdelenmiş, bu kavramın oluşmasına neden olan sosyo-ekonomik koşullar belirtilmiştir. Çalışmanın amacı ise atık insan kavramının farklı türde sanatsal üretimlerle günümüz sanatında ele alınışını incelemektir. Bu amaç doğrultusunda makalenin giriş kısmında atık insan kavramı sosyolojik olarak incelenip, daha sonraki başlıkta ise güncel sanatçıların atık insan kavramı ile ilgili çalışmalarına yer verilmiştir. Bu araştırmanın, sanat alanındaki diğer çalışmalara örnek olarak literatüre katkı sağlaması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Atık insan, Toplum, Güncel Sanat, Ekoloji, Ekonomi

Abstract

This study investigates the handling of the concept of "Waste Human" or "Discarded Human" in today's art, which emerged in the 21st century. In today's world, where income inequality and economic gap are increasing, the number of waste people is increasing day by day. The concept of waste people is diverse: discredited professionals, immigrants, people in need of care, those who do not consume, the unemployed, and those who do not conform to social norms in appearance can be given as examples. At this point, the concept of waste human in today's art has become a problematic for artists. The concept of waste human, which is a product of modern life, is widely used in contemporary art. The bodies of these discarded people, who live in polluted air and a bad ecological environment and are often exposed to chemical wastes and diseases, have also changed the standard body definition and this new body definition is reflected in contemporary art works. In this study, the meaning of the concept of waste human has been examined and the socio-economic conditions that led to the formation of this concept have been stated. The aim of the study is to examine the concept of waste human being handled in today's art with different kinds of artistic productions. For this purpose, in the introduction part of the article, the concept of waste human is examined sociologically, and in the next title, the works of contemporary artists on the concept of waste human are included. It is aimed that this research will contribute to the literature as an example to other studies in the field of art.

Keywords: Waste human, Society, Contemporary Art, Ecology, Economy

Giriş

Kapitalist kültürün 1980 yıllarında yeniden yapılanmasıyla hem toplumsal hem de siyasi dengeler değişmiştir. Artan kapitalizm ve daha fazla üretim sonucu toplumsal dinamikler bozulmuştur. Toplumda güç dengeleri değişmiş, küreselleşme kavramı hayatımıza dahil olmaya başlamıştır. Bu dönemde 20. Yüzyıl boyunca kapitalist sisteme meydan okuyan sosyalizmin çökmesi, kapitalizmin

rakipsiz bir dünya sistemi haline gelmesine sebep olmuştur (Şaylan, 2020: 170). Bu yeni dünya düzeninde insan ve toplumun algıları değişime uğramıştır. Sürekli büyüme hedefi, ekonomik denetimsizlik insanlığı vahşi bir rekabet ortamına sürüklemiş, zengin ile fakir arasındaki uçurum git gide büyümüştür. Bu dönemde gelir eşitsizliği tarihi zirvesinde olmasına rağmen, zenginler toplumun geri kalanına karşı sorumlulukları olmadığını iddia etmişlerdir (Giroux, 2018: 74). İnsani değerlerin yitirildiği bu noktada toplumun muhtaç olarak adlandırıldığı (yoksullar, evsizler, hastalar) kesim adeta yük olarak görülmeye başlanmıştır. Bunun yanında toplumun ekonomik çıkarlarına uymayan farklı cinsiyet, ırk ve sınıftaki insanlar da yük sayılıp “gözden çıkarabilir” diye etiketlenmiştir. Bu sebeple artık günümüzde bütüncül “yurttaşlık” kavramı yerine “tüketici” yaklaşımı vardır. Artan tüketim eylemi sonunda buna uyum sağlayamayan sınıftan insanlar, Zygmunt Bauman’ın belirttiği gibi “atık insan” kavramıyla karşımıza çıkmaktadır (Bauman, 2018: 28). Özellikle bu kalıba mülteciler, göçmenler, yoksullar ve küreselleşmeye uyum sağlayamayanlar dahil olmaktadır. Bu topluluklar sadece ekonomi değil, doğadaki koşullardan (hava, su, toprak) eşitsiz bir şekilde yararlanmaktadırlar. Hava, su ve topraktaki kirlilik ve toksin düzeyi eşitsiz servet bölüşümü ile bağlantılıdır. Gelir düzeyi yüksek sınıf ise bu durumdan daha az zararlı makul bir şekilde etkilenmeye çalışmaktadırlar. Toksik yiyecekler, yüksek radyasyon, zehirli ürünler belli bir kesime, tehlikeleri görmezden gelerek sunulmaktadır (Beck, 2011: 109-116). 21. Yüzyılda saf bir doğa kavramı giderek yok olmaktadır. Bu yeni çağda doğanın yerini sentetik, ekonomik ve siyasi rantlarla yapaylaşan bir yer almaktadır. Tarih boyunca insanları besleyen doğa, tüketim toplumundan payını alıp tüketicilerini adeta zehirlemektedir. Bu yüzden 21.yüzyılda yaşayan bireyi “Posthuman” ya da “Öte-insan” olarak da adlandırabiliriz. Klasik dönemdeki “insan ve beden” odaklı yaklaşım post modern çağda yıkılmıştır. Post modern çağdaki bireyin bedenine çevresel etkiler oldukça fazladır. Artık virüslerle, bitkilerle, doğayla, tüketim malzemeleriyle, havayla, yaşadığı şehirle insan bir bütündür (Yazgünoğlu, 2020: 120). Öte-insan, sanallığın, teknolojinin ve yapay doğayla etkileşimin oluşturduğu hastalıklı, kirli bir varoluş taşımaktadır. Öte-insan tıpkı yukarıda belirttiğimiz atık insan kavramıyla da benzerlikler taşımaktadır. 21. Yüzyıl da toksik bir şekilde varlığını sürdüren birey artık Antik Yunan veya Rönesans güzelliği veya idealizminden uzaktır. Kaybolmuşluk ve talihsizlik hissi küreselleşmenin ana karakterini oluşturmaktadır (Bauman, 2018: 81). Baudrillard’a göre kapitalist toplumlarda beden kişiye özel olmaktan çıkar, müdahale edilen ve topluma açık genel bir hal alır (Baudrillard, 1998: 129). 21.Yüzyılda birey, sürekli endişe halinde, bedeni radyasyona ve virüslere maruz kalan bir haldedir. Ayrıca tüketim kültürüne de uyum sağlamazsa “sistem dışı” ve “yararlı olmayan” kesime girmektedirler. Bedensel var oluş olarak da adeta melez bir türe dönüşen insanlığın bu durumu, günümüz sanatçılarının ve düşünürlerinin ele aldığı bir konu haline gelmiştir.

Yöntem

Araştırmada güncel sosyoloji ve günümüz sanatını konu alan kitaplardan bir literatür taraması yapılmış ve genel bir kavramsal çerçeve oluşturmak amaçlanmıştır. Özellikle 21. Yüzyıl sosyolojisi ve sanatının ele alındığı sosyoloji temelli incelemede “Atık İnsan” kavramı açıklanmıştır. Bu kavramın hayatımıza ve günümüz sanatına nasıl yansdığı örneklerle gösterilmiştir.

Bulgular

Bu çalışmada yapılan literatür taramasıyla elde edilen bilgiler ve ortaya konulan bulgular aşağıda yer almaktadır.

Günümüz Sanatında Atık İnsan İmgesi

Toplumun “Atık insan” ya da “İskarta insan” olarak tanımlanan insan tipi, karşımıza ilk olarak 20.yüzyıl da çıkmaktadır. Artan bilimsel ve teknolojik gelişmeler insanlığı bambaşka bir noktaya getirmiştir. Hızla gelişen bu modern dünyanın iç yüzünde olanlar özellikle genç ekspresyonist sanatçıları etkilemiştir. Modern dünyaya ayak uyduramayanlar, şehrin ötekileri olarak nitelendirdiğimiz insan tipleri bu dönemde karşımıza çıkmaktadır. Ekspresyonizm, ilk kez insanın yeni yaşamına karşı isyanını anlatan bir sanat anlayışı olmuştur (Turani, 2015: 83). Ekspresyonizmdeki insan teması sanayileşme ve savaş krizindeki insan tasvirleriyle (Ernest Ludwig Kirschner, Georg Grosz, Max Beckmann’ın figürleri) günümüzdeki “Atık İnsan” kavramına referans oluşturmuşlardır. Fakat 21. Yüzyılda dünyanın daha iyi bir yer olması umudu artan neoliberalizm ile azalmıştır. Ekspresyonist dönemden bu yana pek çok akımda toplum dışı insan tasvir edilip incelense de günümüzde bu kavram tamamen değişmiştir. Artık karşımıza insan kavramının içi boş ve hiçbir değer arz etmeden sunulduğunu görmekteyiz. Bir zamanlar toplum sözleşmesi ile korunan halklar, artık kullanıp atılan şeyler olarak görülmektedir. Kişinin insanlığı, onu tüketme yeteneğiyle tutan toplumun atık alanına sürgün edilmektedir (Giroux, 2018: 76). Artık insanlar toplumun kullan-at siyasetinin bir parçası haline gelmeye başlamışlardır. Yerinden yurdundan edilen insanlar, küreselleşmeye uyum sağlamayanlar, gözden düşmüş mesleklerle uğraşan bu bireylerin yaşadığı çevre de genelde içler acısıdır. Bu çevrede hava kirliliği, atıklar, zehirli maddeler çevreye karışarak insan bedenlerini de zehirlemektedir. Günümüzde insanın adeta bir atığa dönmesi farklı açılardan sanatçılar tarafından ele alınmıştır.

Resim 1 Denis Peterson, 2006, Tuval üzeri akrilik ve yağlıboya, 101.5x101.5 cm, “Topraktan Gelen Toprağa Gider”, (Farthing, 2012: 538)

Amerikalı sanatçı Denis Peterson bu çalışmasında, toplumun en alt sınıfındaki bir bireyi tüm çarpıcılığı ile izleyiciye sunmaktadır. Sanatçı bu çalışmasında kıyafet, arka plan ve duruşla bireyin toplumda değer görmeyen bireyi (evsiz) ele almıştır. Resmin ismi “Topraktan Gelen Toprağa Gider”

kutsal kitapta geçen bir ayettir ve ölümü anlatmaktadır. Figürün, kimsenin onu umursamadığı gerçeği ile öleceğini belirtmektedir. Tıpkı İsa peygamber gibi bu figür de yeryüzünde olduğu sürece anlaşılacaktır (Farthing, 2012: 538-539). Bu resimdeki figür 21.yüzyılın ürünüdür. Evsiz bu bireyin ayağında tüketime uygun spor ayakkabıları vardır. Toplumun atığı olarak nitelendirilmesine rağmen bu durumda bile tüketimden kurtulamamaktadır. Resimde gözümüze çarpan spor ayakkabısı ve yanındaki magazin gazetesi tüketim kültürünün bir ürünüdür. Fakat bu evsiz, yeni kapitalist düzene uyum sağlayamadığı için onu bekleyen sonla çaresizce karşılaşacaktır.

Resim 2 John Isaacs, 2003, Polyester Heykel, “I Can’t Help The Way I Feel”(Blessing, 2015: 360).

John Isaac’ın “Hissettiklerime Yardım Edemiyorum” adlı heykeli, çağımızın hastalıklı ve anormal bireyi imgesini karşımıza sunmaktadır. Tüketimin kurbanı olarak karşımıza çıkan bu beden, çağımızın hastalığı obezitenin kurbanıdır. Bu abartılı beden atık insanın bir temsilidir. Hormonlu, sağlıksız besin tüketimleriyle toplumun güzellik algısına uymayan bu imge, artık toplum dışıdır. Aslında acı çeken bu beden hem toplumla hem de onun neden olduğu yeme bozukluğu ile mücadele etmektedir (Blessing, 2015: 360). Ayrıca bu beden temsili, atık insan boyutunun yanında öte-insan bedeni özelliği taşımaktadır. Toksik bedenler, çer çöp olarak nitelendirdiğimiz bedenler de öte-insan niteliği taşımaktadır (Yazgünoğlu, 2020: 123).

Resim 3 Boris Mikhalov, 1997, Renkli Fotoğraf Baskı, 148.5x99.5 cm, “Case History”,(URL 1)

Boris Mikhalov’un fotoğraf serisinde, Sovyetler Birliği çöktükten sonraki Rusya’daki değişim izleyiciye sunulmaktadır. Fotoğraflarda değişen hayata uyum sağlayamayan fakir, çoğu zaman bağımlı bir insan profili karşımıza çıkmaktadır. Yaşanan ani sosyo-kültürel değişimler özellikle Rus insanına adeta şok etkisi yaratmıştır. Sanatçının “Case History” serisindeki kişiler toplum dışı, fakir, sarhoş şekilde “atık insan” sınıfına girmektedirler. Fotoğrafta gözümüze çarpan üstü çıplak sarhoş Rus genci, Pieta’daki İsa Peygamber gibi uzanmaktadır. Sanatçı aslında yeni toplumda değersiz gibi gözüken bir bireyi Hristiyan ikonografisindeki bir duruşla izleyiciye göstermiştir. Case History, serisinin diğer fotoğrafları da Rusya’daki görünmeyen, toplumdaki dışlanmış iskartalı insanlardır. Toplumsal sorunların psikolojik etkileri (nevroz, alkolizm, endişe, v.b) alt sosyal statüdeki insanlarda oldukça yaygındır. Toplumsal krizler bireysel krizlerle kendini göstermektedir (Beck, 2011: 152). Başarı odaklı ve sosyal eşitsizliklerle dolu yeni toplum düzeninde sisteme uymayan topluluklar herhangi bir değer görmemekte ve kendi yalıtılmış çevrelerinde hayatlarını sürdürmektedirler.

Resim 4 Mariko Mori, 1994, Fuji supergloss baskı, 3.66x3.05x0.91 m, “Benimle Oyna”,(URL 2)

Mariko Mori'nin “Benimle Oyna” adlı eserinde siborg görünümlü bir model karşımıza çıkmaktadır. Model izleyici için duygusuz bir arzu nesnesidir. Özellikle Uzak Doğu'da artan teknoloji ile insanların duygusuz robotik bir cinselliğe yönelmesini sanatçı bu fotoğraf serisi ile eleştirmiştir. İnsanların internet aracılığı ile fantezi dünyalarına daha çekilmeleri yeni yüzyılın temel sorunsallarından biridir (Fineberg, 2014: 520). Kamusal alanda, bir oyuncakçının önünde duran kadın figürü artık insan olmaktan oldukça uzak bir görünümde dir. Renkli saçları ve metal kıyafetleri onu bir arzu nesnesi haline getirmektedir. Kamusal mekandaki diğer insanların onunla bir bağ ya da iletişim kurmaması onu salt bir cinsel nesne haline getirmektedir. Mori'nin bu eseri, öte-insan ve atık insan kavramlarına da uymaktadır. Yarı robot bir görünümde olması ile öte-insan olarak nitelendirebileceğimiz bu figür varoluş olarak da atık insan sınıfındadır. Artık robot haline gelen arzu nesnesi insan olmaktan oldukça uzaktır. Toplumda herhangi bir değeri olmayan bu figürün tek özelliği kullan-at toplumunda cinsel ihtiyacı karşılamaktadır. Mariko Mori'nin “Benimle oyna” serisinde vurgulamak istediği neo-kapitalist sistemde teknoloji ve kullan-at felsefesinin sonuçlarıdır. Yarı robot veya tamamen insan olsa bile Mori'nin figürü artık performansa odaklı bir öznedir. Performansa odaklı öznelere hep daha fazlası için zorlama altındadır. Dolayısıyla en uçtaki tatmin noktasına ulaşamamaktadırlar. Bu nedenle her zaman performans nesnelere eksiklik ve suçluluk duygusuyla yaşamaktadırlar. Performans öznesi beden yorgun ve tüketilmiş haldedir (Chul Han, 2020: 58).

Resim 5 Nikki S. Lee, 1999, Fujiflex baskı, “Ohio Project”,(URL 3)

Koreli sanatçı Nikki Lee, Ohio'nun küçük bir kasabasında gerçekleştirdiği fotoğraf serisinde alt kültürdeki insanlar gibi yaşayarak kendini belgelemiştir. Toplumdan dışlanan insanların arasına girmek için dış görünüşünü ve kıyafetlerini değiştiren sanatçı kasabadaki insanlar gibi yaşamaya başlamıştır. Yaşadığı yerdeki karakterlerin çoğu problemlili ve tehlikeli karakterler olsa dahi sanatçı bu insanlara ait mekanlarda takma bir isimle yaşamıştır. Sanatçı böylelikle farklı fakat gerçek bir dünyayı izleyiciye sunmuştur. Sanatçının buradaki yaşantısı toplumun banliyölere sürdüğü atık insanlarla çevrilidir. Bu atık insanlar, artık topluma yabancılaşmış, kendi toplumsal mekanını oluşturmuşlardır. Yaşadıkları evler, kıyafet ve saç stilleri ile kendi içlerinde bir alan yaratmışlardır. Yeni kapitalist düzende başarısızlığa yer yoktur. Başarısız veya normlara uymayan insanlar dışlanarak atık insana dönüşmektedirler. Bu insanlar için “kontrol altına” alınma, ıslah edilme, yabancı ise sınır dışı etme kuralları ile tanımlanır (Bauman, 2020: 224).

Sonuç ve Tartışma

1980 yılından itibaren artan kontrolsüz kapitalizm ile birlikte toplumlar kamu değerlerini yavaş yavaş yitirmeye başlamışlardır. Kişisel çıkarların öne çıkıp, toplumsal korumaya muhtaç ya da tüketim kültürüne katılmayan insanların yok sayıldığı bu yeni dönem, yeni-kapitalist düzen olarak nitelendirilmektedir. Bu dönemde ortaya çıkan “Atık İnsan” veya “İskarta İnsan” kavramı yurttaşlık yerine tüketici kavramı üzerine temellenmektedir. Atık insan kavramı ekonomi veya ayrımcı siyasetten dolayı günümüz dünyasında oldukça artmaktadır. Yeni kapitalist sisteme uymayan yaşlı, hasta, göçmen, ekonomik durumu yetersiz, bireysel olarak yetersiz insanlar normal hayatın içine dahil edilmek istenmemektedir. Bu tarz insanlar cezaevleri, kontrollü gettolar veya ıslah mekanizması olan gözetim mekanlarında tutulmak istenmektedir. Bu dramın başlıca aktörleri “ticari koşullar”, “rekabet baskısı” olarak tanımlanabilmektedir. İhtiyaç fazlası insanlar her koşulda kaybeden konumdadır (Bauman, 2018:

54-55). Atık insan kavramını net olarak görmememizin sebebi bize sunulan masalsı dijital teknolojilerdir. Dijital çağda sunulan kullan-at imgeleri izleyiciyi oyalamakta bize farklı bir dünya sunmaktadır. Bu yeni çağda temsil krizlerini bize en iyi gösterenlerden biri de sanatçılar olmaktadır. Atık insanın bedensel, sosyal durumu günümüz sanatçılarının işlediği tema olmuştur. Farklı türlerden sanatsal üretimlerle işlenen bu tema, güncel bir sorunsal olmaktadır. Sanatçılar eserlerinde, atık insan imgesini modern bireyin yaşantısıyla ilişkili bir şekilde izleyiciye sunmaktadırlar. Bu insanların temsilleri onların toplumdaki durumlarını tüm gerçekliği ile yansıtmaktadır. Eserlerde; başarısız, yoksul veya topluma yabancı şekilde yaşayan atık insanlar, bedensel ve sosyal olarak dışlanan konumdadırlar. Ekolojik olarak da eşitsizlik, bu atık insan bedenlerinde kendini göstermektedir. Sanatçılar artık eserlerinde klasik beden imgesini yıkıp öte-insan bedenlerini ele almışlardır. 21. Yüzyıl'ın temel sorunlarından biri olan kontrolsüz tüketim kültürü her geçen gün artmakta bunun sonucunda "Atık" kavramı sadece nesne ile sınırlanmayıp insan olarak da kendini göstermektedir. Atık İnsan krizi, günden güne artmakta ve temsili sosyolojik ve sanatsal olarak ele alınmaktadır.

Kaynakça

- Baudrillard, J. (1998). *The Consumer Society Myths and Structures*, London: Sage Publications
- Bauman, Z. (2020). *Postmodern Etik* (çev. Alev Türker), İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Bauman, Z. (2018). *İskarta Hayatlar* (çev. Osman Yener), İstanbul: Can Yayınları.
- Beck, U. (2011). *Risk Toplumu* (çev. Kazım Özdoğan ve Bülent Doğan), İstanbul: İthaki Yayınları
- Blessing, J. (2015). *Body of Art*, New York: Phaidon Press.
- Chul Han, B. (2017). *Psikopolitika* (çev. Haluk Barışcan), İstanbul: Metis Yayınları.
- Chul Han, B. (2020). *Kapitalizm ve Ölüm Dürtüsü* (çev. Çağlar Tanyeri), İstanbul: İnka Yayınları.
- Farthing, S. (2012). *Sanatın Tüm Öyküsü* (çev. Gizem Aldoğan ve Firdevs Candil Çulcu), İstanbul: Hayalperest Yayınları
- Fineberg, J. (2014). *1940'dan Günümüze Sanat Varlık Stratejileri* (çev. Simber Atay Eskier ve Görül Erinç Yılmaz), İzmir: Karakalem Yayınları.
- Giroux, H. A. (2018). *Toplumun Alacakaranlığı* (çev. Ümit Hüsrev Yolsal), Ankara: Dost Kitapevi.
- Turani, A. (2015). *Çağdaş Sanat Felsefesi*, İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Yazgünoğlu, K. C. (2020). *Öte-İnsan Bedenleri: Nesnelere, Ekolojilere ve Moleküllere*. *Pasajlar Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(7): 118-123.
- (URL 1) <https://www.moma.org/calendar/exhibitions/1125> (Erişim Tarihi: 08.11.2021).
- (URL2) http://www.marthagarzon.com/contemporary_art/2011/08/mariko-mori-cybergeishas-technology/ (Erişim Tarihi: 09.11.2021).
- (URL 3) <https://www.thegundgallery.org/2012/04/nikki-s-lee/> (Erişim Tarihi: 11.11. 2021).

Extended Abstract

The concept of "waste human", which is a product of the 21st century, is similarly encountered in Ancient Greece. Today's neo-capitalist-based waste human concept is a more up-to-date version of the Ancient Greek concept of "Homo sacer". Homo sacer, a name given to a class of people who had no value in Ancient Rome, is almost nothing in society. These people, who are excluded from the society, do not have any legal or religious rights (Bauman, 2018: 46).

The murder of a homo sacer class does not constitute any crime. The law or the rights granted to other Roman citizens did not apply to this human community. Although today's waste human separation is not as harsh as homo sacer, there is a different exclusion. Although the law or the laws of the state apply to all individuals, today's discarded people are wanted to be under intense

surveillance. The moment we stumble or lose our physical health in the successful oriented capitalist society model, we can fall into the waste human category. There is not much room for weakness in the new capitalist order. As long as they comply with consumption and the system, today's individuals are not excluded and continue their lives in a more reasonable way. Waste people, whose lives are based on punishment or exclusion, do not have a place in the new digital world. Only on beautiful and perfection-oriented digital platforms, these people are not used as an image. Consumers with high market value have digital media. Instead of low economic value waste human, this mass is called “Shooting Star”. The Shooting Star audience is young, healthy, dynamic, wealthy, and married in accordance with the norms of society. Thus, a class society emerges in the digital world (Chul Han, 2017: 72-73). Although this distinction may not seem clear from the outside, it appears harshly in the digital world. Just like homo sacer, the digital world puts waste people in the place of garbage. The waste people put in the garbage place live outside the society, away from the residential areas in their own environment. Today, the increasing world population, refugee and migrant crises also increase the number of waste people. Thus, ghetto areas in cities are increasing day by day, and crime rates in cities are increasing. The wall between the discarded people in the ghettos and the "normal" inhabitants of the city thus grows with each passing day. When we look at the concept of waste human from an artistic point of view, it shows diversity. Factors such as the social status of the person, the conformity of his body to the norms, and environmental conditions have revealed different discarded human profiles in artistic works. Postmodern bodies are not conceived as limited and independent biological entities, but as collective and shared languages or codes (Yazgünoğlu, 2020: 119). In particular, the physical existence of waste people is in crisis and it has become a problem for artists as it is constantly intervened (gender and reproductive policies, diseases, medical research). The concept of waste human is imposed on the audience in our televisions. The 1969 movie "They Also Shoot The Horses" is about a dance competition in America, which was under the influence of the 1930s economic depression. This competition, where couples dance and die at the cost of their lives to win the competition, is an indication that the increasing capitalism disregards even the lives of people. The fact that the main characters in the movie enter this competition for money shows the worthlessness of the concept of waste people. In the movie series "The Hunger Games", which was released in 2012, two contestants from each state in financial difficulties are selected for an entertainment television program and then these contestants race to the death. These contestants, who were chosen for entertainment purposes, are almost no different from the concept of "homo sacer" in Ancient Rome. The ruthless killing of young people for competition on the screen, the fact that the act of killing is not clearly a crime, shows us the last point of the discarded human being in a tragic way. Similarly, the series called "Squid Game", which was released in 2021, is about what happened when people in debt received a deadly game invitation. These people, who are played deadly children's games for the big prize, represent the waste people category. These people, who risk death to get rid of the bad conditions and economic situation they live in, reflect the tragedy of the modern consumer society. Since waste people do not have any value, hate speeches appear instead of the feeling of compassion towards them. These people, who are identified with increasing economic crises, unemployment, ghettoization and harmful substance use, are treated with feelings of pressure and control. Discarded people (especially refugees) who are held responsible for every negativity in the society are kept under surveillance in the form of correction or punishment. The concept of waste human is an increasing problem in the world today. Although they are ignored in most societies or driven into ghettos, this is not an easy phenomenon. This "waste human" concept, triggered by the new capitalist order and digital inequality today, is a social formation that artists, sociologists and urban planners examine. This

concept stands out as a phenomenon that will increase exponentially day by day. Discarded people, a product of the 21st century, will be presented to the audience with artistic productions and will continue to raise awareness in us.

Çatışma Beyanı

Makalenin herhangi bir aşamasında maddi veya manevi çıkar sağlanmış veya sağlanmamıştır.

Yayın Etiği Beyanı

Bu makalenin planlanmasından, uygulanmasına, verilerin toplanmasından verilerin analizine kadar olan tüm süreçte “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir. Bu araştırmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır. Bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir.